

แพทยสภา

The Medical Council of Thailand

ประกาศแพทยสภา

ที่ 1 /2564

เรื่อง หลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต และรับรองสถาบันผลิตแพทย์ พ.ศ. 2564

ตามที่แพทยสภา ได้ประกาศเกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2560 เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยกระบวนการพิจารณารับรองหลักสูตรและสถาบันผลิตแพทย์ ตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2547 หมวด 1 ข้อ 4 และหมวด 2 ข้อ 7 เพื่อพัฒนามาตรฐานการพิจารณาหลักสูตรและสถาบันการผลิตแพทย์ตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการแพทยสภาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา การบริการสุขภาพในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป จำนวนสถาบันผลิตแพทย์เพิ่มขึ้น หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิธีการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป แพทย์จำเป็นต้องมีความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ร่วมด้วย กอปรกับการตรวจประเมินสถาบันผลิตแพทย์ที่ผ่านมาพบว่าสถาบันผลิตแพทย์มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ทันกับการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากลของการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตที่มีการปรับปรุงใหม่ คณะกรรมการแพทยสภาจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต และรับรองสถาบันผลิตแพทย์ โดยมีเป้าหมายให้เกณฑ์ปรับปรุงใหม่นี้มีความทันสมัยเป็นสากล สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต และเกณฑ์มาตรฐานสากลสำหรับแพทยศาสตรศึกษา (World Federation for Medical Education, Basic Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement) ฉบับปรับปรุงใหม่

หลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและรับรองสถาบันผลิตแพทย์

มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์ขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ต้องมีคุณสมบัติ เป็นมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรับรอง ก่อนเปิดดำเนินการหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการให้แพทยสภารับรองหลักสูตรและสถาบันผลิตแพทย์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมและต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษา/ดำเนินการตามองค์ประกอบตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร (ระดับแพทยศาสตรบัณฑิต) พ.ศ. 2564 ครบถ้วนตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. พันธกิจ
2. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต
3. การประเมินผลนิสิตนักศึกษา
4. นิสิตนักศึกษา
5. คณาจารย์
6. ทรัพยากรทางการศึกษา
7. การประเมินหลักสูตร
8. องค์กรและการบริหารจัดการ
9. การประกันและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ฝ่ายฝึกอบรมและสอบ : ชั้น 12 อาคารสภาวิชาชีพ ขอยสธารณสุข 8 กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ (Telephone) : 02-590-1880, 086-0811208 E-mail : edu@tmc.or.th

Department of Training and Licensing: 12th Floor, The Professional Councils Building,
88/19 Soi 8, The Ministry of Public Health, Tiwanond Rd., Muang, Nonthaburi 11000, Thailand.

คำอธิบายประกอบ

หลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและรับรองสถาบันผลิตแพทย์ กำหนดคุณสมบัติของสถาบันผลิตแพทย์ที่จะขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรฯ ออกเป็น 2 ส่วนคือ คุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะ พร้อมรายละเอียดในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

คุณสมบัติทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่ขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต จะต้องมีความรู้คุณสมบัติดังนี้

1. เป็นมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมรับรอง มีการจัดการศึกษาระดับปริญญาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และมีบรรยากาศทางวิชาการในลักษณะสังคมนักวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณสมบัติในการใฝ่รู้ให้แก่บัณฑิตนักศึกษา

2. มีคณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าคณะในมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะ ที่รับผิดชอบดำเนินการ ต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวที่อาจขัดขวางการบริหารงานและการพัฒนาสถาบัน

3. กรณีเป็นมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะต้องไม่แสวงหากำไร โดยให้จัดตั้งมูลนิธิหรือกองทุนที่มีทุนสำรองเพียงพอในการดำเนินการระยะยาวและให้มีผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้แทนแพทยสภาเป็นกรรมการของมูลนิธิหรือกองทุนโดยตำแหน่ง

4. มีระบบบริหารงานที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุตามปณิธาน ได้แก่ การบริหารงานทั่วไป การบริหารการศึกษา ระบบบริหารงานดังกล่าวให้ทำเป็นระเบียบของมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา และประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั่วกัน

5. ในระยะเริ่มแรก (ประมาณ 7 ปี) มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่ขอเปิดดำเนินการหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ต้องทำข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรกับมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ดำเนินการเปิดหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมาแล้วไม่ต่ำกว่า 20 ปี ให้ช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา/ช่วยเหลือ หรือเป็นสถาบันพี่เลี้ยง โดยพิจารณาความสะดวกและความเป็นไปได้ที่จะให้สถาบันพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ สถาบันพี่เลี้ยงไม่ควรรับเป็นที่ปรึกษา/ช่วยเหลือสถาบันผลิตแพทย์ที่เปิดดำเนินการใหม่เกินกว่า 2 สถาบันในเวลาเดียวกัน

6. ก่อนเปิดดำเนินการหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการให้แพทยสภารับรองหลักสูตรเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม และจะต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาและทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอาจารย์ สื่อการศึกษาและอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งเงินงบประมาณ ครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนด ทั้งนี้จะต้องมีแผนดำเนินงานระยะ 5 ปีที่มีความชัดเจนและเป็นไปได้ โดยต้องมีแผนปฏิบัติการแสดงให้เห็นว่ามีความพร้อมดังกล่าวก่อนเริ่มการศึกษาของแต่ละชั้นปีล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา

คุณสมบัติเฉพาะของสถาบันผลิตแพทย์ (รายละเอียดตามภาคผนวก ก)

1. พันธกิจ

สถาบันผลิตแพทย์ต้องกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ และเผยแพร่พันธกิจแก่สาธารณะ สถาบันต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการและรับผิดชอบด้านหลักสูตรและทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการหลักสูตร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของสถาบัน

2. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

สถาบันผลิตแพทย์ต้องจัดทำหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตดังนี้

- กำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา และความต้องการด้านสุขภาพที่จำเป็นของชุมชนและระบบบริหารสุขภาพ นิสิตนักศึกษาที่มีความประพฤติที่เหมาะสม บัณฑิตมีพื้นฐานเหมาะสมที่จะทำงานและศึกษาต่อ และมีความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- กำหนดรูปแบบ โครงสร้างหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ เวชจริยศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกและทักษะทางคลินิก จัดให้มีประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้ป่วยตั้งแต่ช่วงต้นของหลักสูตร การจัดการศึกษาคำนึงถึงความเสมอภาค มีการบูรณาการทั้งแนวราบและแนวตั้ง จัดให้มีกลุ่มวิชาเฉพาะที่ส่งเสริมสมรรถนะที่เป็นจุดเน้นของสถาบันหรือส่งเสริมศักยภาพตามความสนใจของผู้เรียน ประสานหลักการและแนวคิดของการแพทย์แบบเต็มเต็ม อีกทั้งต้องแสดงความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับเวชปฏิบัติและการฝึกอบรมหลังจบการศึกษา
- จัดให้มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการวางแผนและดำเนินการหลักสูตร โดยให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาแพทยศาสตร์

3. การประเมินผลนิสิตนักศึกษา

สถาบันผลิตแพทย์ต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลนิสิตนักศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักการของการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์และรูปแบบการสอน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ วิธีการและผลการประเมินปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมทั้งมีระบบอุทธรณ์ผลการประเมิน การประเมินผลมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้

4. นิสิตนักศึกษา

สถาบันผลิตแพทย์ต้องกำหนดนโยบายรับเข้าและการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่ชัดเจน โปร่งใส ยุติธรรม สอดคล้องกับเกณฑ์ของผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาสาขาวิชาแพทยศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รับจำนวนนิสิตนักศึกษาตามศักยภาพ มีระบบการสนับสนุนและให้คำปรึกษา โดยให้ผู้แทนนิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมในการกำหนดพันธกิจ การออกแบบ บริหารจัดการและประเมินหลักสูตร ตลอดจนต้องส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและองค์กรนิสิตนักศึกษา

5. คณาจารย์

สถาบันผลิตแพทย์ต้องกำหนดนโยบายและดำเนินการสรรหาและคัดเลือกคณาจารย์ กำหนดภารกิจและการพัฒนาอาจารย์ ให้มีความสมดุลของการสอน การวิจัย และการบริการ สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร รวมทั้งจัดให้มีการอำนวยการรักษา การยกย่องชมเชย การประเมินค่า และกำหนดนโยบายการให้ความดีความชอบให้แก่คณาจารย์

คณาจารย์ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั้งหมดอย่างเพียงพอ จำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาแพทยศาสตร์ และภาคผนวก ข

6. ทรัพยากรทางการศึกษา

สถาบันผลิตแพทย์ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ อย่างเพียงพอ เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าสามารถดำเนินการได้ตามหลักสูตร ต้องจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัย ทันสมัย สอดคล้องกับพัฒนาการทางการศึกษา จัดเตรียมอาคารสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จัดเตรียมหอพัก สวัสดิการ สโมสรนิสิตนักศึกษา สถานที่สำหรับการศึกษาและนันทนาการให้เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษา

สถาบันผลิตแพทย์ต้องจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยให้อยู่ในกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คุณธรรม จริยธรรม

สถาบันผลิตแพทย์ต้องใช้การวิจัยและความเชี่ยวชาญทางการแพทย์เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน กำหนดให้มีช่องทางเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาได้เมื่อจำเป็น ต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และการถ่ายโอนหน่วยกิตการศึกษา

สำหรับทรัพยากรเพื่อการฝึกอบรมทางคลินิก สถาบันผลิตแพทย์อาจจัดการเรียนการสอนเองตลอดหลักสูตร หรืออาจจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถาบันร่วมผลิต โดยให้เป็นไปตามข้อกำหนดในภาคผนวก ข

7. การประเมินหลักสูตร

สถาบันผลิตแพทย์ต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการกำกับดูแลกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรอยู่เป็นประจำ โดยคำนึงถึงหลักสูตรและองค์ประกอบหลัก ความก้าวหน้าของนิสิตนักศึกษา ปัญหาอุปสรรคซึ่งนำไปสู่การวางแผนแก้ไขและพัฒนา สถาบันต้องวิเคราะห์สมรรถนะของนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดหาทรัพยากรด้านการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลป้อนกลับจากแหล่งต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

8. องค์กรและการบริหารจัดการ

สถาบันผลิตแพทย์ต้องกำหนดโครงสร้างและหน้าที่ของการบังคับบัญชา รวมทั้งแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่มีภายในมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา กำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร การศึกษาแต่ละระดับในการบริหารหลักสูตร มีการประเมินผู้บริหารการศึกษา มีแหล่งงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นทางการศึกษาไว้ชัดเจน ต้องมีบุคลากรด้านการบริหารและด้านวิชาชีพที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการจัดการศึกษา มีการสรรหาและมีระบบและกลไกในการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

สถาบันผลิตแพทย์ต้องมีปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ร่วมกับภาคสุขภาพและภาคอื่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

9. การประกันและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สถาบันผลิตแพทย์ ต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพองค์กร โดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence) ปรับแก้ข้อบกพร่องที่ตรวจพบและมีข้อมูลอ้างอิง โดยต้องจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอเพื่อการทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง เมื่อสถาบันผลิตแพทย์บรรลุข้อมาตรฐานพื้นฐานแล้ว ควรมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุตามข้อมาตรฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ (Standards for Quality Development) และตามเกณฑ์ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถาบัน

กระบวนการตรวจประเมินและรับรองสถาบันผลิตแพทย์และสถาบันร่วมผลิต ให้เป็นไปตามแนวทางของ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้ให้มอบหมายกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์
แห่งประเทศไทยโดยสถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการประเมินคุณภาพตลอดจน
ติดตามประเมินการบริหารจัดการ และ/หรือติดตามเพื่อประเมินการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะ ในเวลา
ที่กำหนด

ประกาศนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 มกราคม 2564

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงสมศรี เผ่าสวัสดิ์)

นายกแพทยสภา

ภาคผนวก ก

เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร์ (ระดับแพทยศาสตรบัณฑิต) พ.ศ. 2564

เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร์ (ระดับแพทยศาสตรบัณฑิต) เป็นเกณฑ์ในการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและรับรองสถาบันผลิตแพทย์ ที่พัฒนาขึ้นมาจากเกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต แพทยสภา พ.ศ. 2560 และเกณฑ์มาตรฐานสากลสำหรับแพทยศาสตรศึกษา (Basic Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement. The Draft 2020 Revision) และผ่านการพิจารณาทบทวนของผู้ทรงคุณวุฒิจากแพทยสภา กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทยและโรงเรียนแพทย์ต่าง ๆ

เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร์ (ระดับแพทยศาสตรบัณฑิต) นี้ แบ่งออกเป็น 9 องค์กรประกอบ โดยทั้งหมดมี 35 องค์กรประกอบย่อย

องค์กรประกอบ คือส่วนประกอบกว้าง ๆ ของโครงสร้าง กระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ของแพทยศาสตรศึกษา อันได้แก่

1. พันธกิจ
2. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต
3. การประเมินผลนิสิตนักศึกษา
4. นิสิตนักศึกษา
5. คณาจารย์
6. ทรัพยากรทางการศึกษา
7. การประเมินหลักสูตร
8. องค์กรและการบริหารจัดการ
9. การประกันและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

องค์กรประกอบย่อย คือแง่มุมที่จำเพาะภายในองค์กรประกอบหลัก ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของการดำเนินการ

ข้อมาตรฐาน ถูกกำหนดไว้โดยหมายเลขในแต่ละองค์กรประกอบย่อย โดยการบรรลุผลจะแบ่งเป็นสองระดับ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน (ใช้อักษร ม นำหน้าหมายเลขข้อ) หมายถึงข้อมาตรฐานที่ต้องบรรลุโดยทุกสถาบันผลิตแพทย์และต้องแสดงให้เห็นในระหว่างการตรวจประเมิน

ข้อมาตรฐานพื้นฐานจะใช้คำว่า “ต้อง”

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ (ใช้อักษร พ นำหน้าหมายเลขข้อ) ข้อมาตรฐานเหล่านี้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับสถาบันผลิตแพทย์ตามความก้าวหน้าในวิชาชีพสุขภาพและการพัฒนาทางแพทยศาสตรศึกษา การบรรลุผลหรือความคิดริเริ่มในการที่จะบรรลุผลนั้นควรจะได้รับประกันเอาไว้โดยสถาบันผลิตแพทย์ การจะบรรลุข้อมาตรฐานเหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามช่วงของการพัฒนา ทรัพยากร และนโยบายการศึกษาของสถาบันผลิตแพทย์ แต่ละแห่ง แม้กระทั่งสถาบันที่พัฒนามากที่สุดอาจจะไม่สามารถปฏิบัติตามข้อมาตรฐานเหล่านี้ได้ทั้งหมด

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ จะใช้คำว่า “ควร”

ในเกณฑ์นี้ “สถาบัน” หมายถึง “สถาบันผลิตแพทย์”

ในเกณฑ์มาตรฐานฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564 นี้ มีข้อมาตรฐานทั้งหมด 186 ข้อ ประกอบด้วยข้อมาตรฐานพื้นฐาน 117 ข้อ และข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ 69 ข้อ

องค์ประกอบ 1: พันธกิจ

องค์ประกอบย่อย 1.1 พันธกิจ

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 1.1.1 กำหนดพันธกิจ และวิสัยทัศน์

ม 1.1.2 พิจารณาว่าพันธกิจ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของสถาบันครอบคลุมความต้องการที่จำเป็นด้านสุขภาพของชุมชน ระบบสุขภาพและด้านอื่น ๆ ที่สถาบันจะพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ม 1.1.3 เผยแพร่พันธกิจแก่สาธารณะ

ม 1.1.4 ระบุแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาแพทยศาสตร์ เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา และตอบสนองต่อพันธกิจของสถาบัน

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรทำให้เชื่อมั่นได้ว่าพันธกิจ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ แสดงทิศทางต่อไปนี้

พ 1.1.1 การวิจัยทางการแพทย์

พ 1.1.2 ปัญหาสุขภาพของพลเมืองโลก โดยเฉพาะปัญหาสุขภาพที่สำคัญระดับนานาชาติ รวมทั้งผลของความไม่เป็นธรรม และความเหลื่อมล้ำที่มีผลต่อสุขภาพ

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 1.1.3 การปรับพันธกิจ วิสัยทัศน์ ของสถาบัน ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งด้านวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อย 1.2 ความเป็นอิสระและการมีเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและนำไปปฏิบัติ โดยให้มีคณาจารย์/นักวิชาการ และการบริหารจัดการ รับผิดชอบต่อด้านต่าง ๆ ดังนี้

ม 1.2.1 หลักสูตร

ม 1.2.2 การใช้ทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรที่จำเป็นในการดำเนินการหลักสูตร

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรทำให้เชื่อมั่นได้ว่าคณาจารย์/นักวิชาการ และนิสิตนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ

พ 1.2.1 หลักสูตร

พ 1.2.2 การนำความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนโดยไม่ขยายหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 1.3 การมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจทางการศึกษาของสถาบัน

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 1.3.1 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสถาบัน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณาจารย์ และบุคลากร มีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจทางการศึกษาของสถาบัน

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 1.3.1 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการกำหนดพันธกิจ ได้นำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอื่น ๆ มาพิจารณาด้วย

องค์ประกอบ 2: หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

องค์ประกอบย่อย 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์และกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน ให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ม 2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา

ม 2.1.2 พื้นฐานเหมาะสมที่สามารถจะทำงานในด้านต่าง ๆ ทางการแพทย์ และบทบาทในภาคสุขภาพ

ม 2.1.3 การศึกษาหรือฝึกอบรมระดับหลังปริญญา

ม 2.1.4 ความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ม 2.1.5 ความต้องการด้านสุขภาพที่จำเป็นของชุมชน และระบบบริหารสุขภาพ ตลอดจนความรับผิดชอบอื่น ๆ ต่อสังคม

สถาบันต้อง

ม 2.1.6 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่านิสิตนักศึกษา มีความประพฤติที่เหมาะสมต่อเพื่อน บุคลากรของสถาบัน บุคลากรทางการแพทย์อื่นรวมถึงผู้ป่วยและญาติ

ม 2.1.7 เผยแพร่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์แก่สาธารณชน

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 2.1.1 ระบุและแสดงความเชื่อมโยงระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบัณฑิตกับผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางหรือการศึกษาหลังปริญญาอื่น ๆ

พ 2.1.2 ระบุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาในการทำงานวิจัยทางการแพทย์

พ 2.1.3 กำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ให้มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพที่สำคัญระดับนานาชาติ

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 2.1.4 การปรับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตรที่บัณฑิตจำเป็นต้องมี หรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเมื่อเริ่มปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

องค์ประกอบย่อย 2.2 รูปแบบหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอน

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 2.2.1 กำหนดรูปแบบของหลักสูตรในภาพรวม

ม 2.2.2 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอน สามารถกระตุ้น เตรียม ส่งเสริม ให้นิสิตนักศึกษา มีความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

ม 2.2.3 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าหลักสูตรมีการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความเสมอภาค

ม 2.2.4 เตรียมนิสิตนักศึกษาให้มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบย่อย 2.3 วิธีการทางวิทยาศาสตร์

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร ที่ครอบคลุมเนื้อหาต่อไปนี้

- ม 2.3.1 หลักการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งรวมทั้งการวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ม 2.3.2 วิธีวิจัยทางการแพทย์
- ม 2.3.3 เวชศาสตร์เชิงประจักษ์

ข้อกำหนดฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

- พ 2.3.1 จัดหลักสูตรให้นักศึกษา (รายบุคคล) มีส่วนร่วมในงานวิจัยต้นฉบับหรืองานวิจัยเชิงลึก

องค์ประกอบย่อย 2.4 วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน

ข้อกำหนดฐานพื้นฐาน

ในหลักสูตร สถาบันต้อง

- ม 2.4.1 ระบุ สอดแทรก ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน เพื่อให้เข้าใจ สามารถพัฒนาแนวคิด แสวงหา และประยุกต์ใช้กับความรู้ทางคลินิก

ข้อกำหนดฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรดำเนินการหลักสูตรให้สามารถปรับแก้เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้เข้ากับ

- พ 2.4.1 พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคลินิก
- พ 2.4.2 ความต้องการของสังคมและระบบบริหารสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบย่อย 2.5 พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และเวชจริยศาสตร์

ข้อกำหนดฐานพื้นฐาน

ในหลักสูตร สถาบันต้องระบุให้เห็นและมีการสอดแทรกเนื้อหาในด้านต่อไปนี้

- ม 2.5.1 พฤติกรรมศาสตร์
- ม 2.5.2 สังคมศาสตร์
- ม 2.5.3 เวชจริยศาสตร์
- ม 2.5.4 นิติเวชศาสตร์ (ครอบคลุมกฎหมายทางการแพทย์)

ข้อกำหนดฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรจัดหลักสูตรที่มีการปรับแก้เนื้อหาทางพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์และเวชจริยศาสตร์ ให้เข้ากับ

- พ 2.5.1 พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคลินิก
- พ 2.5.2 ความต้องการของสังคมและระบบบริหารสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- พ 2.5.3 การเปลี่ยนแปลงในบริบทของประชากรและวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อย 2.6 วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกและทักษะทางคลินิก

ข้อกำหนดฐานพื้นฐาน

ในหลักสูตร สถาบันต้องระบุให้เห็นและมีการสอดแทรกเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกให้เป็นไปตามบริบทของประเทศเพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่านิสิตนักศึกษา

- ม. 2.6.1 มีความรู้และทักษะทางคลินิกและวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับประกอบวิชาชีพในอนาคต
- ม 2.6.2 จัดเวลาในสัดส่วนที่เหมาะสม (ประมาณหนึ่งในสามของหลักสูตร) สำหรับการฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยในบริบททางคลินิกที่สอดคล้องกับหลักสูตร
- ม 2.6.3 มีประสบการณ์ในด้านการสร้างเสริมสุขภาพและเวชศาสตร์ป้องกัน
- ม 2.6.4 ระบุระยะเวลาที่ชัดเจนในการเรียนการสอนสาขาหลักทางคลินิก

ม 2.6.5 จัดการเรียนการสอนทางคลินิกที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย

สถาบันต้อง

ม 2.6.6 จัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนมีประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้ป่วยตั้งแต่ช่วงต้นของหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการบริหารผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ม 2.6.7 จัดโครงสร้างในหลักสูตร กลไกและทรัพยากรสนับสนุน ในการฝึกทักษะทางคลินิกให้ตรงตามระยะของการศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

ในหลักสูตร สถาบันควรปรับแก้เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกให้สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

พ 2.6.1 พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคลินิก

พ 2.6.2 ความต้องการของสังคมและระบบบริหารสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบย่อย 2.7 หลักสูตร: โครงสร้าง องค์ประกอบ และรอบเวลา

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 2.7.1 อธิบายเนื้อหา ขอบเขต ลำดับและความต่อเนื่องของรายวิชาและส่วนประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตร เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการเชื่อมโยงอย่างเหมาะสมระหว่างวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก

ม 2.7.2 มีการบูรณาการในแนวราบของศาสตร์ สาขาวิชาและรายวิชาที่เกี่ยวข้องกัน

ม 2.7.3 มีการบูรณาการในแนวตั้งของวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกร่วมกับวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานตลอดจน พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

ม 2.7.4 จัดให้มีกลุ่มวิชาเฉพาะที่ส่งเสริมสมรรถนะที่เป็นจุดเน้นของสถาบันหรือส่งเสริมศักยภาพตามความสนใจของผู้เรียนไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต โดยกำหนดสัดส่วนระหว่างกลุ่มวิชาที่ส่งเสริมสมรรถนะฯ และส่งเสริมศักยภาพฯ ให้สมดุล

ม 2.7.5 อธิบายความเกี่ยวพันของการแพทย์แผนปัจจุบันกับการแพทย์แบบเติมเต็ม เช่น การแพทย์แผนไทย การแพทย์แบบตะวันออก การแพทย์ทางเลือก

องค์ประกอบย่อย 2.8 การบริหารจัดการหลักสูตร

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 2.8.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้นำสถาบัน (คณบดี) โดยให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนและดำเนินการหลักสูตร เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าบัณฑิตบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์

ม 2.8.2 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่มีผู้แทนของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 2.8.1 มอบหมายให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนและนำนวัตกรรมการศึกษามาใช้ในหลักสูตร

พ 2.8.2 กำหนดให้มีผู้แทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอื่น ๆ เป็นกรรมการบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 2.9 ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเวชปฏิบัติและภาคสุขภาพ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 2.9.1 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินการเพื่อเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรม และระหว่างหลักสูตรกับการศึกษาและการฝึกอบรมหลังจากจบการศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรทำให้เชื่อมั่นได้ว่าคณะกรรมการหลักสูตร

พ 2.9.1 ได้แสวงหาข้อมูลจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่บัณฑิตแพทย์จะไปปฏิบัติงานเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตร

พ 2.9.2 ได้พิจารณาความคิดเห็นของชุมชนและสังคม ในการปรับปรุงหลักสูตร

องค์ประกอบ 3: การประเมินผลนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบย่อยที่ 3.1 วิธีการประเมินผล

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 3.1.1 กำหนด ระบุ และเผยแพร่หลักการ วิธีการ และวิธีปฏิบัติ ที่ใช้ในการประเมินผลนิสิตนักศึกษา ซึ่งรวมถึง การกำหนดเกณฑ์สอบผ่าน การตัดเกรด และเงื่อนไขการสอบซ่อม

ม 3.1.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

ม 3.1.3 ใช้วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลที่หลากหลายซึ่งคำนึงถึงหลักการพิจารณาเลือกวิธีการและเครื่องมือ ประเมินผลนั้น ๆ

ม 3.1.4 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าวิธีการและผลการประเมินปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน

ม 3.1.5 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการประเมินผลมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ม 3.1.6 มีระบบอุทธรณ์ผลการประเมิน

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 3.1.1 มีหลักฐานและการประเมินความเที่ยงและความตรงของวิธีการประเมินผล (ทุกรายวิชา)

พ 3.1.2 นำวิธีการประเมินผลแบบใหม่มาใช้ตามความเหมาะสม

พ 3.1.3 ส่งเสริมให้ใช้ผู้ประเมินจากภายนอก (external examiner)

พ 3.1.4 มีการทบทวนและตรวจสอบเรื่องระบบและกลไกการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (external audit)

องค์ประกอบย่อย 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลและการเรียนรู้

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องใช้หลักการและวิธีการประเมินผลซึ่ง

ม 3.2.1 สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์และรูปแบบการสอนอย่างชัดเจน

ม 3.2.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่านิสิตศึกษาบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์

ม 3.2.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา

ม 3.2.4 จัดให้มีการสมดุลที่เหมาะสมระหว่างการประเมินความก้าวหน้า และการประเมินผลแบบรวบยอดเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้และตัดสินใจความก้าวหน้าของนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 3.2.1 ปรับวิธี จำนวน ลักษณะ และเนื้อหาของข้อสอบ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้และเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

พ 3.2.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า ได้มีการนำผลการประเมินไปป้อนกลับแก่นิสิตนักศึกษาอย่างจำเพาะ สร้างสรรค์ เป็นธรรม และทันกาล

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 3.2.3 การพัฒนาระบบการประเมินผลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์

องค์ประกอบ 4: นิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบย่อย 4.1 นโยบายรับเข้าและการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดนโยบายและดำเนินการเกี่ยวกับ

ม 4.1.1 การรับเข้าตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งจัดทำระเบียบการเกี่ยวกับขั้นตอนการคัดเลือกที่ชัดเจน มีความโปร่งใส และยุติธรรม

ม 4.1.2 การรับผู้พิการเข้าศึกษา

ม 4.1.3 การโอนย้ายนิสิตศึกษาระหว่างหลักสูตรและสถาบัน

ข้อมูลมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 4.1.1 ระบุความสัมพันธ์ระหว่างการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาและพันธกิจของสถาบัน โปรแกรมการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต

พ 4.1.2 มีระบบอุทธรณ์ผลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา

พ 4.1.3 ทบทวนและ/หรือปรับเปลี่ยนนโยบายการรับเข้าเป็นระยะ รวมถึงวิธีการคัดเลือก และจำนวนนิสิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับความคาดหวังและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ความต้องการที่จำเป็นด้านทรัพยากรบุคคล การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ก่อนระดับอุดมศึกษาและข้อกำหนดของหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 4.2 นิสิตนักศึกษาที่รับเข้า

ข้อมูลมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 4.2.1 ระบุจำนวนนิสิตนักศึกษาที่จะรับได้ตามศักยภาพ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากแพทยสภา

ข้อมูลมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 4.2.1 ทบทวนจำนวนและคุณสมบัติของนิสิตนักศึกษาที่รับเข้า โดยปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอื่น ๆ และกำกับให้เป็นไปตามความต้องการด้านสุขภาพของชุมชนและสังคม

องค์ประกอบย่อย 4.3 การสนับสนุนและให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษา

ข้อมูลมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันและ/หรือมหาวิทยาลัยต้อง

ม 4.3.1 มีระบบการให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่นิสิตนักศึกษา

ม 4.3.2 ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของทุกระยะการศึกษาและให้คำปรึกษา รายบุคคลอย่างเหมาะสม

ม. 4.3.3 ให้คำปรึกษา แนะนำและวางแผนวิชาชีพ

ม 4.3.4 มีบริการที่ให้การสนับสนุน/ช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา ในด้านความต้องการทางสังคม การเงิน และความ ต้องการส่วนตัว

ม 4.3.5 จัดสรรทรัพยากรเพื่อการสนับสนุน/ช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา

ม 4.3.6 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการรักษาความลับในการให้คำปรึกษาและในการสนับสนุน/ช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบย่อย 4.4 ผู้แทน/องค์กรนิสิตนักศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดนโยบายและดำเนินการในเรื่องการมีนิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนและมีส่วนร่วมที่เหมาะสมในประเด็นต่อไปนี้

ม 4.4.1 การกำหนดพันธกิจ และ/หรือยุทธศาสตร์ หรือแผนกลยุทธ์ ทางการศึกษาของสถาบัน

ม 4.4.2 การออกแบบหลักสูตร

ม 4.4.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ม 4.4.4 การประเมินหลักสูตร

ม 4.4.5 เรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญที่มีผลต่อนิสิตนักศึกษา

สถาบันต้อง

ม 4.4.6 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและองค์กรนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบ 5: คณาจารย์

องค์ประกอบย่อย 5.1 นโยบายการสรรหาและการคัดเลือก

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดนโยบายดำเนินการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ซึ่ง

ม 5.1.1 ระบุประเภทความรับผิดชอบและความสมดุลของบุคลากรในหัวข้อต่อไปนี้

- ความสมดุลของอาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกที่ต้องการเพื่อการดำเนินการสอนในหลักสูตรอย่างพอเพียง

- ความสมดุลระหว่างอาจารย์ที่เป็นแพทย์และไม่เป็นแพทย์

- ความสมดุลระหว่างอาจารย์เต็มเวลา อาจารย์ไม่เต็มเวลา และอาจารย์พิเศษ

- ความสมดุลระหว่างอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

(อาจารย์ รวมถึง อาจารย์ อาจารย์พิเศษที่มีหน้าที่สอนในหลักสูตรเป็นประจำ อาจได้รับการแต่งตั้งหรือไม่ได้รับการแต่งตั้งก็ได้)

ม 5.1.2 คำนึงถึงเกณฑ์คุณสมบัติอาจารย์ คุณสมบัติด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการสอน และด้านคลินิก รวมทั้งให้มีความสมดุลระหว่างการสอน การวิจัย และการบริการ

ม 5.1.3 กำหนดและกำกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของอาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรมีนโยบายในการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์โดยคำนึงถึงเกณฑ์ดังต่อไปนี้

พ 5.1.1 ความสอดคล้องต่อพันธกิจขององค์กร และประเด็นสำคัญตามบริบทของท้องถิ่น

พ 5.1.2 ด้านเศรษฐศาสตร์

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 5.1.3 การปรับนโยบายการรับคณาจารย์ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

องค์ประกอบย่อย 5.2 ภารกิจและการพัฒนาคณาจารย์

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดนโยบายและดำเนินการเกี่ยวกับภารกิจและการพัฒนาคณาจารย์ ซึ่ง

ม 5.2.1 ทำให้มีความสมดุลของสมรรถภาพในด้านการสอน การวิจัย และการบริการ

ม 5.2.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีการยกย่องชมเชยคณาจารย์ ในด้านการสอน การวิจัย และการบริการอย่างเหมาะสม

ม 5.2.3 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีการนำการบริการทางคลินิกและการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน

ม 5.2.4 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าคณาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั้งหมดอย่างเพียงพอ

ม 5.2.5 มีการอบรม พัฒนา สนับสนุน และประเมินค่าคณาจารย์

ม 5.2.6 คำนึงถึงสัดส่วนของอาจารย์ต่อนิสิตนักศึกษา ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร

สถาบันต้อง

ม 5.2.7 กำหนดนโยบายการให้ความดีความชอบคณาจารย์และนำไปปฏิบัติ

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 5.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของอาจารย์ตามจรรยาบรรณอาจารย์ โดยเฉพาะในการดูแลให้คำปรึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อนิสิตนักศึกษา

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 5.2.2 การปรับนโยบายการพัฒนาคณาจารย์ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

องค์ประกอบ 6: ทรัพยากรทางการศึกษา

องค์ประกอบย่อย 6.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 6.1.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพอย่างเพียงพอสำหรับบุคลากรและนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าสามารถดำเนินการได้ตามหลักสูตร

ม 6.1.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยสำหรับบุคลากร นิสิตนักศึกษา ผู้ป่วยและญาติ

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 6.1.1 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางการศึกษา

องค์ประกอบย่อย 6.2 ทรัพยากรเพื่อการฝึกอบรมทางคลินิก

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องทำให้เชื่อมั่นได้ว่า มีการจัดทรัพยากรที่พอเพียงเพื่อให้นิสิตศึกษามีประสบการณ์ทางคลินิกอย่างเพียงพอ ซึ่งรวมถึง

- ม 6.2.1 จำนวนและประเภทของผู้ป่วย
- ม 6.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการฝึกอบรมทางคลินิก
- ม 6.2.3 การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานทางคลินิก

ในกรณีที่สถาบันผลิตแพทย์ต้องจัดการเรียนการสอนทางคลินิก ทั้งหมดหรือบางส่วนในสถาบันร่วมผลิต สถาบันผลิตแพทย์ต้อง

- ม 6.2.4 ทำข้อตกลงที่ชัดเจนและลงนามโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ทั้งนี้ในข้อตกลงดังกล่าวสถาบันผลิตแพทย์ต้องสามารถเข้าไปร่วมดูแลการจัดการศึกษาในสถาบันร่วมผลิต อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

- พ 6.2.1 ประเมิน ดัดแปลงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการฝึกอบรมทางคลินิกเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชากรในพื้นที่ที่สถาบันรับผิดชอบ

องค์ประกอบย่อย 6.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

- ม 6.3.1 กำหนดนโยบายและดำเนินการ ซึ่งคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้อยู่ในกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งประเมินว่าบุคลากรและนิสิตนักศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม
- ม 6.3.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าอาจารย์และนิสิตนักศึกษาสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลสารสนเทศที่สถาบันจัด หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้อย่างอิสระ (ด้วยตนเอง)
- ม. 6.3.3 ทำให้นิสิตนักศึกษาเข้าถึงข้อมูลผู้ป่วยเพื่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรทำให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อ

- พ 6.3.1 การทำงานในระบบบริการสุขภาพ

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

- พ 6.3.2 การปรับทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น จำนวนนิสิตนักศึกษา จำนวนและประเภทของคณาจารย์ และหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 6.4 การวิจัยและความเชี่ยวชาญทางการแพทย์

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

- ม 6.4.1 กำหนดนโยบายและดำเนินการ เชื่อมโยงการวิจัยทางการแพทย์และการศึกษา
- ม 6.4.2 กำหนดภาระงานด้านความเชี่ยวชาญทางการแพทย์และภาระงานด้านวิจัยของอาจารย์ ภายในสถาบันและสถาบันร่วมผลิต เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน
- ม 6.4.3 ระบุทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการวิจัย

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยทางการแพทย์และการศึกษาซึ่ง

พ 6.4.1 ส่งผลต่อการสอนในปัจจุบัน

พ 6.4.2 สนับสนุน สร้างแรงจูงใจ และเตรียมความพร้อมให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนาทางการแพทย์

สถาบันควร

พ 6.4.3 ระบุทิศทางการวิจัยที่สถาบันให้ความสำคัญ

องค์ประกอบย่อย 6.5 ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 6.5.1 มีช่องทางเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาได้เมื่อจำเป็น

ม 6.5.2 มีผู้แทนแพทย์สภาร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ม 6.5.3 กำหนดนโยบายในการใช้ประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและนำไปปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการสอนและวิธีการประเมินผล

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 6.5.1 แสดงหลักฐานว่ามีการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาภายในหรือภายนอกสถาบัน ในการพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน

พ 6.5.2 ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญการประเมินด้านการศึกษาและการวิจัยด้านแพทยศาสตรศึกษา โดยอาจจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านแพทยศาสตรศึกษา

พ 6.5.3 เปิดโอกาสให้บุคลากรดำเนินการวิจัยด้านแพทยศาสตรศึกษาตามความสนใจ

องค์ประกอบย่อย 6.6 การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องกำหนดนโยบายและนำไปปฏิบัติ ในด้าน

ม 6.6.1 ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ และนิสิตนักศึกษา

ม 6.6.2 การถ่ายโอนหน่วยกิตการศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 6.6.1 สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตศึกษากับสถาบันอื่นในระดับภูมิภาค และนานาชาติด้วยการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม

พ 6.6.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการแลกเปลี่ยนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงความต้องการของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนและนิสิตนักศึกษา และเคารพในหลักจริยธรรม

องค์ประกอบ 7: การประเมินหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 7.1 กลไกในการติดตามและประเมินหลักสูตร

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 7.1.1 มีระบบและกลไกการติดตามกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรอยู่เป็นประจำ

สถาบันต้องแสดงให้เห็นว่าระบบและกลไกในการประเมินหลักสูตรดังกล่าว

ม 7.1.2 คำนึงถึงองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ประกอบด้วย โครงสร้าง เนื้อหาวิชา ระยะเวลาศึกษาของรายวิชาต่าง ๆ ที่ครอบคลุมถึงรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก

ม 7.1.3 คำนึงถึงความก้าวหน้าของนิสิตนักศึกษา

ม 7.1.4 ระบุและคำนึงถึงปัญหาอุปสรรคซึ่งนำไปสู่การวางแผนแก้ไขและพัฒนา

สถาบันต้อง

ม 7.1.5 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผลการประเมินที่มีนัยสำคัญ มีผลต่อหลักสูตร

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรมีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะโดยคำนึงอย่างรอบด้านถึง

พ 7.1.1 บริบทโดยรวม

พ 7.1.2 องค์ประกอบเฉพาะของหลักสูตร ได้แก่ คำอธิบายรายวิชา การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผล

พ 7.1.3 ผลสัมฤทธิ์โดยรวม

พ 7.1.4 ความรับผิดชอบต่อสังคม

สถาบันควรมีการทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 7.1.5 การกลั่นกรองและปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล และการประเมินหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 7.2 ข้อมูลป้อนกลับของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 7.2.1 แสวงหา วิเคราะห์และตอบสนองอย่างเป็นระบบต่อข้อมูลป้อนกลับของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 7.2.1 ใช้ข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย 7.3 สมรรถนะของนิสิตนักศึกษา และบัณฑิต

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องวิเคราะห์สมรรถนะของนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตแต่ละรุ่น ที่สัมพันธ์กับ

ม 7.3.1 วัตถุประสงค์หลักสูตรและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

ม 7.3.2 การจัดหาทรัพยากรด้านการศึกษา

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควรวิเคราะห์สมรรถนะของนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตแต่ละรุ่น ที่สัมพันธ์กับ

พ 7.3.1 ภูมิหลังและสถานภาพของนิสิตนักศึกษา

พ 7.3.2 คุณสมบัติแรกเข้าของนิสิตนักศึกษาที่กำหนดเพื่อศึกษาในสถาบัน

สถาบันควรนำผลการวิเคราะห์สมรรถนะของนิสิตนักศึกษา ป้อนกลับให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

พ 7.3.3 การคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าศึกษา

พ 7.3.4 การวางแผน บริหาร พัฒนา หรือปรับปรุงหลักสูตร

พ 7.3.5 การให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบย่อย 7.4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

ในการกำกับดูแลและประเมินหลักสูตร สถาบันต้อง

ม 7.4.1 จัดระบบและกลไกให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักอย่างน้อยได้แก่ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน นิสิตนักศึกษา มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาระบบการเรียนการสอนและสื่อการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 7.4.1 ยินยอมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอื่น ๆ เข้าถึงผลการประเมินหลักสูตร

พ 7.4.2 แสวงหาข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับสมรรถนะของบัณฑิตจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

พ 7.4.3 แสวงหาข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

องค์ประกอบ 8: องค์กรและการบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อย 8.1 องค์กร

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 8.1.1 กำหนดรูปแบบการกำกับดูแล การนำองค์กรของสถาบัน รวมทั้งแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่มีภายใน มหาวิทยาลัย องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสถาบัน รวมถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์เชิงการรายงาน

ม 8.1.2 มีนโยบายและการดำเนินการให้อาจารย์มีส่วนร่วมหรือให้ความคิดเห็นในด้านที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถาบัน

ม 8.1.3 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า การบังคับบัญชาและการตัดสินใจมีความโปร่งใส

ม 8.1.4 มีการประเมินผู้บริหารการศึกษาแต่ละระดับ ในด้านการบรรลุพันธกิจของสถาบันและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 8.1.1 กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารสถาบันที่ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

สถาบันควรทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึง

พ 8.1.2 การปรับโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือกับสภาพแวดล้อมและความต้องการที่จำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไป และปรับให้เกิดผลประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ สอดคล้องกับมุมมองอนาคต

องค์ประกอบย่อย 8.2 งบประมาณทางการศึกษาและการจัดสรรทรัพยากร

ข้อมูลพื้นฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 8.2.1 ระบุสายงานของความรับผิดชอบต่อและอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนในการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งงบประมาณ

ม 8.2.2 แสดงให้เห็นว่ามีแหล่งงบประมาณ และมีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการหลักสูตรและกระจายทรัพยากร อย่างชัดเจนและเพียงพอสำหรับการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการพัฒนาอาจารย์ทางการศึกษา และได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 8.2.1 มีอิสระในการจัดการทรัพยากร รวมทั้งการให้ค่าตอบแทนผู้สอนด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อที่จะให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์

พ 8.2.2 จัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และความต้องการที่จำเป็นด้านสุขภาพของสังคม

องค์ประกอบย่อย 8.3 บุคลากรด้านการบริหารงานและการบริหารจัดการ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้องมีบุคลากรทางการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อ

ม 8.3.1 สนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ม 8.3.2 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าองค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี และองค์กรมีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

สถาบันต้อง

ม 8.3.3 พัฒนาบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนทุกคนตามงานที่ได้รับมอบหมายไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงต่อปี

ม 8.3.4 กำหนดนโยบายการให้ควมดีความชอบแก่บุคลากรและนำไปปฏิบัติ

องค์ประกอบย่อย 8.4 ปฏิสัมพันธ์กับภาคสุขภาพ

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

สถาบันต้อง

ม 8.4.1 มีปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ร่วมกับภาคสุขภาพและภาคอื่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ข้อมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันควร

พ 8.4.1 สถาบันควรสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับองค์กร/หน่วยงานในภาคสุขภาพ (เช่น สวรส. สสส. วช.) ครอบคลุมทั้งระดับบุคลากร และนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบ 9: การประกันและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อมาตรฐานพื้นฐาน

ในสถานะที่สถาบันมีความเป็นพลวัตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม สถาบันต้อง

ม 9.0.1 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพองค์กรโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence)

ม 9.0.2 จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ เพื่อการทบทวนและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ม 9.0.3 ปรับแก้ข้อบกพร่องที่ตรวจพบจากการตรวจประเมินองค์กรและมีข้อมูลอ้างอิง

ภาคผนวก ข

อภิธานศัพท์

หลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

และรับรองสถาบันผลิตแพทย์ พ.ศ. 2564

คณาจารย์

อาจารย์ประจำ

ให้ใช้อัตราส่วน อาจารย์ : นิสิตนักศึกษา = 1:4 เป็นเกณฑ์เฉลี่ยสำหรับจำนวนอาจารย์และนิสิตนักศึกษาทุกชั้นปี ตลอดหลักสูตร สำหรับการเรียนการสอนบางส่วนของหลักสูตรหรือบางรายวิชา ซึ่งต้องการการสอนและการควบคุมดูแล อย่างใกล้ชิด จะต้องจัดให้มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนเพียงพอต่อการเรียนการสอนในส่วนนั้น ๆ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

มีอย่างน้อย 5 คน มีคุณวุฒิตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และ อัจมาจากสถาบันร่วมผลิตได้ไม่เกิน 2 คน (ถ้ามี)

อาจารย์ประจำหลักสูตร

มีมากกว่าหรือเท่ากับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และควรเป็นอาจารย์จากสถาบันหลักและอาจารย์จากสถาบันร่วมผลิต (กรณีที่มีสถาบันร่วมผลิต)

อาจารย์ประจำรายวิชา รายวิชาละ 2 คนและเพียง 1 รายวิชา ณ เวลาหนึ่ง ๆ

ภาระงานของอาจารย์

อาจารย์ 1 คนไม่ควรมีชั่วโมงสอนเกิน 10 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา ในระบบทวิภาค (150 ชั่วโมงสำหรับการสอนภาคทฤษฎี หรือ 300 ชั่วโมงสำหรับการสอนภาคปฏิบัติ โดยหมายถึงทุกรายวิชาที่อาจารย์ท่านนั้น ๆ รับผิดชอบสอน) ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์มีเวลาในการออกแบบ วางแผน เตรียมการสอนและการประเมินผล เพื่อให้การเรียนการสอนและการประเมินผลมีคุณภาพ หากอาจารย์ต้องมีภาระหน้าที่อื่น เช่น งานบริการ งานบริหาร งานวิจัย ฯลฯ จำนวนชั่วโมงสอนต้องลดลง และมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาต้องเพิ่มจำนวนอาจารย์จากเกณฑ์ปกติเพื่อชดเชย

สถาบันผลิตแพทย์

หมายความว่า คณะ วิทยาลัย สำนักวิชา หรือหน่วยงานที่เทียบเท่าที่จัดการศึกษาแพทยศาสตร์

สถาบันพี่เลี้ยง

หมายถึงสถาบันผลิตแพทย์ของมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่มีข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรกับมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาที่มีสถาบันผลิตแพทย์เปิดใหม่ ทั้งนี้ข้อตกลงต้องลงนามโดยคู่สัญญาที่มีอำนาจเต็มตามกฎหมาย สถาบันพี่เลี้ยงมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

คุณสมบัติ

- มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมาไม่ต่ำกว่า 20 ปี
- รับเป็นสถาบันพี่เลี้ยงได้ไม่เกิน 2 สถาบันในช่วงเวลาเดียวกัน

บทบาทและหน้าที่

- ให้ความเห็นประกอบรายงานความก้าวหน้าก่อนส่งให้แพทยสภาพิจารณาตามรอบเวลา
- ให้คำแนะนำและกำกับดูแลเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของสถาบันผลิตแพทย์ที่เปิดใหม่ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการแก้ปัญหา เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้สถาบันผลิตแพทย์ใหม่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนด
- การแบ่งปันและกระจายทรัพยากรขึ้นกับดุลพินิจ
- การสิ้นสุดความเป็นสถาบันที่เลี้ยงเมื่อสถาบันผลิตแพทย์ใหม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาแพทยศาสตร์ และมีบัณฑิตรุ่นแรกสำเร็จการศึกษา
- ในกรณีที่สถาบันที่เลี้ยงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบระยะเวลาที่กำหนด ให้รายงานแพทยสภาเพื่อทราบและแก้ไขต่อไป

ผลประโยชน์ที่จะได้รับ สถาบันที่เลี้ยงจะได้รับความร่วมมือในการส่งนิสิตนักศึกษาเพื่อไปเพิ่มพูนประสบการณ์/ศึกษาวิชาเลือก ในสถาบันผลิตแพทย์ที่เปิดใหม่ และอาจได้รับความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายงานวิจัยในอนาคต

สถานฝึกปฏิบัติทางคลินิก

สถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกหมายความรวมถึง โรงพยาบาลหรือสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิก ที่มีพันธกิจด้านการจัดการศึกษา มี ๓ ลักษณะ ได้แก่ โรงพยาบาลหลัก หรือสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกหลัก (teaching hospital) โรงพยาบาลสมทบหรือสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกสมทบ (affiliated hospital) และโรงพยาบาลชุมชนหรือสถานฝึกปฏิบัติงานชุมชน (community hospital) แต่ละสถานฝึกปฏิบัติฯ จะต้องมียุคคลากร ทรัพยากร จำนวนและประเภทของผู้ป่วยที่เหมาะสมต่อการศึกษา

สถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกหลัก รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนนิสิตนักศึกษาได้เฉพาะหลักสูตรของสถาบันผลิตแพทย์นั้น

สถาบันร่วมผลิต

หมายถึงสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกที่ไม่ได้สังกัดสถาบันอุดมศึกษา แต่มีบทบาทเป็นสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา

สถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกหลักของสถาบันร่วมผลิตต้องมีข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรกับสถาบันผลิตแพทย์ โดยสามารถทำข้อตกลงร่วมกับสถาบันผลิตแพทย์ได้เพียงสถาบันเดียวและรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนนิสิตนักศึกษาได้เฉพาะหลักสูตรของสถาบันผลิตแพทย์นั้น

โรงพยาบาลหลัก หรือสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกหลัก หรือ teaching hospital

เป็นโรงพยาบาลระดับไม่ต่ำกว่าโรงพยาบาลทั่วไปขนาดใหญ่ ขนาด 300 เตียงขึ้นไป (ระดับ S - Standard level referral hospital) ที่มีข้อตกลงความร่วมมือกับสถาบันผลิตแพทย์ในการจัดให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษา อย่างน้อย 2 ใน 3 ของระยะเวลาศึกษาทางคลินิก ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสาขาหลักทุกสาขา สาธารณะ และสาขาย่อยบางสาขา (แบ่งตามขีดความสามารถโรงพยาบาล ตามหลักเกณฑ์การจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1) พ.ศ. 2561

- เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (HA) จากสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
- มีพันธกิจด้านการเรียนการสอนที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน
- มีกิจกรรมและบรรยากาศทางวิชาการที่เหมาะสมกับการเป็นสถาบันผลิตแพทย์ มีกิจกรรมวิชาการหลากหลาย เช่น journal club, case conference รวมทั้งมีการวิจัยตามสมควร
- ในการศึกษาชั้นคลินิกที่ไม่ใช่บัณฑิตนักศึกษาเวชปฏิบัติ นิสิตนักศึกษาแต่ละคนต้องมีโอกาสตรวจผู้ป่วยนอกด้วยตนเองรวมแล้วอย่างน้อย 100 ราย และตรวจรับผู้ป่วยในรายใหม่รวมอย่างน้อย 60 ราย ทั้งนี้ อัตราส่วนนิสิตนักศึกษา ต่อจำนวนเตียงผู้ป่วย ต้องไม่ต่ำกว่า 1:5
- นิสิตนักศึกษาเวชปฏิบัติแต่ละคนต้องมีประสบการณ์ตรวจรักษาผู้ป่วยนอก ด้วยตนเองอย่างน้อยปีละ 200 ราย และได้เป็นเจ้าของไข้ ผู้ป่วยในเมื่อปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเฉลี่ยวันละ 5-10 ราย ทั้งนี้ อัตราส่วน นิสิตนักศึกษาเวชปฏิบัติ ต่อจำนวนผู้ป่วยนอกไม่ต่ำกว่า 1:5 ต่อสัปดาห์ และอัตราส่วนนิสิตนักศึกษาเวชปฏิบัติ ต่อจำนวนเตียงผู้ป่วย ต้องไม่ต่ำกว่า 1:10 และไม่ควรมากเกิน 1:15
- มีอัตราการครองเตียงโดยเฉลี่ยต่อปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- งานผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และอุบัติเหตุฉุกเฉิน ให้จำนวนมีผู้ป่วยเพียงพอ
- ความพร้อมด้านบุคลากรขั้นต่ำ ประกอบด้วยแพทย์สาขาหลักครบทุกสาขา อย่างน้อย สาขาละ 2 คน ยกเว้นสาขาวิสัญญีแพทย์อย่างน้อย 1 คน มีแพทย์เฉพาะทางสาขาบางสาขาที่จำเป็นที่สอดคล้องกับหลักสูตร และรวมแพทย์ทั้งหมดของหน่วยบริการอย่างน้อย 30 คน
- อัตราส่วนอาจารย์แพทย์ : นิสิตนักศึกษาคlinik ในสาขาวิชาหลัก (อายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา และกุมารเวชศาสตร์) ต้องไม่ต่ำกว่า 1:2 สำหรับโรงพยาบาลคณะแพทยศาสตร์ และ 1:1 สำหรับโรงพยาบาลที่ไม่ใช่โรงพยาบาลคณะแพทยศาสตร์ ต่อการหมุนเวียนขณะนั้น เฉพาะชั้นปีที่ 4 และปีที่ 5 ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาอาจารย์ได้ตามสัดส่วนดังกล่าว สามารถแสดงภาระงานอาจารย์รายบุคคลประกอบได้
- มีห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ ที่สามารถเข้าถึงวารสารทางการแพทย์ และมีตำราที่จำเป็นในทุกสาขาวิชา
- มีที่พักนิสิตนักศึกษาอย่างพอเพียง ภายในหรือใกล้โรงพยาบาล ทั้งนี้ควรพิจารณาถึงความสะดวกในการเดินทางและความปลอดภัย

ในกรณีที่เป็นสถานพยาบาลเอกชนต้องมีองค์ประกอบเพิ่มเติม ดังนี้

- ต้องแสดงให้เห็นว่ามีมูลนิธิหรือกองทุนที่มีทุนสำรองเพียงพอในการดำเนินการเพื่อรองรับผู้ป่วยที่เตรียมไว้สำหรับการเรียนการสอน หรือเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับการเรียนการสอน
- ต้องมีพันธกิจที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแพทยศาสตร์
- ต้องมีโครงสร้างการบริหาร และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะ
- ต้องมีตัวแทนจากสถาบันผลิตแพทย์ที่ขอเปิดดำเนินการหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหาร หรือกรรมการอำนวยการ หรือกรรมการอื่น ๆ ที่เทียบเท่าของสถานพยาบาลเอกชนนั้น ๆ อย่างน้อย 1 คน

- ต้องเคยได้รับการอนุมัติเป็นโรงพยาบาลสมทบ (affiliated hospital) ในการจัดการศึกษาระดับก่อนปริญญามาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- มีบรรยากาศทางวิชาการหรือมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

โรงพยาบาลสมทบ หรือสถานฝึกปฏิบัติทางคลินิกสมทบ หรือ affiliated hospital

ในกรณีที่โรงพยาบาลหลักมีจำนวนผู้ป่วยในบางสาขาหรือจำนวนหัตถการไม่เพียงพอ อาจจัดให้มีโรงพยาบาลสมทบได้ และใช้เกณฑ์จำนวนอาจารย์แพทย์ : เติงผู้ป่วย : นิสิตนักศึกษา เช่นเดียวกับโรงพยาบาลหลัก รวมทั้งมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลในมาตรฐานเดียวกับโรงพยาบาลหลัก มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ใน 3 ของการเรียนการสอนในระดับคลินิก ทั้งนี้โรงพยาบาลที่รับเป็นสถาบันฝึกปฏิบัติทางคลินิกสมทบต้องกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นพันธกิจหนึ่งของสถาบัน สถาบันต้องแสดงหลักการในการเลือกโรงพยาบาลสมทบ เหตุผลในการส่งนิสิตนักศึกษาไปฝึก และกระบวนการประกันคุณภาพของโรงพยาบาลสมทบอย่างสม่ำเสมอ

ในกรณีที่เป็นสถานพยาบาลเอกชนต้องมืองค์ประกอบเพิ่มเติม ดังนี้

- ต้องแสดงให้เห็นว่ามีมูลนิธิหรือกองทุนที่มีทุนสำรองเพียงพอในการดำเนินการเพื่อรองรับผู้ป่วยที่เตรียมไว้สำหรับการเรียนการสอน หรือ เพื่อกิจกรรมอื่นๆ สำหรับการเรียนการสอน
- เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ (HA) จากสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
- ต้องมีพันธกิจที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแพทยศาสตร์
- ต้องมีโครงสร้างการบริหาร และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะ
- ต้องเคยได้รับการอนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรมหลัก หรือสถาบันฝึกอบรมสมทบในหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อย่างน้อย 2 สาขา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- มีบรรยากาศทางวิชาการหรือมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

โรงพยาบาลชุมชน หรือสถานฝึกปฏิบัติงานชุมชน หรือ community hospital

สถาบันต้องจัดเครือข่ายโรงพยาบาลชุมชนไว้เพียงพอให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์การปฏิบัติงานในชุมชน ในลักษณะ community-based education โรงพยาบาลดังกล่าวควรให้บริการแบบองค์รวม โดยไม่แบ่งการบริการผู้ป่วยเป็นสาขา

การจัดเครือข่ายเพื่อรองรับ community-based education ให้รวมถึงการศึกษาสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพ เช่น โรงเรียน โรงงาน โรงงานกำจัดขยะ สถานีอนามัย หมู่บ้าน ฯลฯ